KOMMISSIONENS BESLUT

av den 14 mars 2000

om den nya avgränsningen av stödområden i handlingsprogrammet ”Förbättring av den regionala ekonomiska strukturen” i Tyskland under perioden 1 januari 2000–31 december 2003 – Västtyskland och Berlin

[delgivet med nr K(2000) 809]

(Endast den tyska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2001/272/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,

med beaktande av Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att i enlighet med ovannämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig [1] och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

(1) Genom ett tolvsidigt faxmeddelande av den 30 mars 1999 anmälde Tyskland sin avsikt att per post inkomma med två bilagor för anmälan av den tyska regionalstödskartan [2]. Bilagorna registrerades av generalsekretariatet den 23 april 1999. I samband med ett sammanträde den 11 och 12 maj 1999 i Bonn erhöll kommissionen muntliga förklingar och uppmanade Tyskland att lämna ytterligare skriftlig information. Den 19 maj 1999 skickade Tyskland därför klargöranden till anmälan.

(2) Genom en skrivelse av den 17 augusti 1999 underrättade kommissionen Tyskland om sitt beslut att de regioner som Tyskland föreslagit i enlighet med artikel 87.3 a i EG-fördraget (de fem nya delstaterna – stödärende N 195/99) och varje regions tak för stödnivåerna är förenliga med den gemensamma marknaden, och om sitt beslut att i stödärende C 47/99 inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget för att granska om den regionala stödkartan för regioner i Västtyskland och staden Berlin är förenlig med den gemensamma marknaden.

(3) Kommissionens beslut om att förklara den första delen av den tyska regionalstödskartan förenlig med den gemensamma marknaden och inleda förfarandet för den andra delen har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* [3]. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på den andra delen av beslutet.

(4) Kommissionen har mottagit synpunkter från fem berörda parter. Den har översänt dessa synpunkter till Tyskland, som givits tillfälle att bemöta dem. Dess kommentarer mottogs i en skrivelse av den 21 januari 2000.

(5) Tyskland inkom den 17 september 1999 med en skriftlig synpunkt. Den 2 februari 2000 lämnades ytterligare upplysningar och synpunkter. Samtal mellan företrädare för kommissionen och Tyskland hölls den 12, 18 och 23 november 1999 i Bryssel och den 2 december 1999 i Berlin.

II. DETALJERAD BESKRIVNING AV DE STÖDOMRÅDEN SOM TYSKLAND FÖRESLAGIT I ENLIGHET MED ARTIKEL 87.3 C I EG-FÖRDRAGET

(6) Enligt tysk lagstiftning måste den planeringskommitté, som inom ramen för lagstiftningen tillsatts för handlingsprogrammet ”Förbättring av den regionala ekonomiska strukturen” (nedan kallat handlingsprogrammet), besluta vilka regioner som är berättigade till regionalstöd och enligt vilka undantagsbestämmelser i EG-fördraget. Ett sådant beslut fattades den 25 mars 1999 och anmäldes till kommissionen den 23 april 1999.

([1]) EGT C 340, 27.11.1999, s. 8.

([2]) ”Regionalstödskarta” definieras i punkt 5.1 i riktlinjer för statligt stöd för regionala ändamål (EGT C 74, 10.3.1998, s. 9).

([3]) EGT C 340, 27.11.1999, s. 8.

(7) När det gäller de i enlighet med artikel 87.3 a i EG-fördraget föreslagna fem nya delstaterna Brandenburg, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Thüringen och Mecklenburg-Vorpommern samt varje regions tak för stödnivåerna för perioden 1 januari 2000–31 december 2003, förklarades beslutet av den 25 mars 1999 förenligt med den gemensamma marknaden. Beträffande de enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget föreslagna stödområdena inleddes det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget och artikel 4.4 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 ([4]).

(8) Då förfarandet inleddes uttryckte kommissionen av följande skäl tvivel om anmälans förenlighet med den gemensamma marknaden:

1. Tvivel vad beträffar förenligheten med punkt 3.10.1 och 3.10.2 i riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål (nedan kallat riktlinjerna), eftersom det inte tydligt och detaljerat framgår, vilken urvalsmetod som används på de enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget föreslagna områdena. Kommissionen uppmanar Tyskland att beskriva den metod som tillämpas för regionerna enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget och alla de aspekter som berör detta.

2. Tvivel vad beträffar förenligheten med punkt 3.10.3 första strecksatsen i riktlinjerna, såtillvida att kommuner (Gemeinden), som inte utgör del av de arbetsmarknadsregioner som föreslås enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget, inte kan erhålla regionalstöd (se även bilaga 1 till detta beslut).

3. Tvivel vad beträffar förenligheten med punkt 3.10 andra stycket i riktlinjerna, eftersom Tyskland tillämpar ett högsta befolkningstak på 23,4 % av den totala folkmängden för 87.3 c-regioner. Därför utgår kommissionen från att det tak som Tyskland anmält överskrider den nivå som kan godtas enligt det gemensamma intresset, och det kan inte i nuläget förklaras förenligt med den gemensamma marknaden.

4. Eftersom staden Berlin inte entydigt definierats som en region som motsvarar artikel 87.3 a eller c i EG-fördraget, har kommissionen inget annat val än att uttrycka tvivel om dess status.

5. Tvivel vad beträffar förenligheten med punkt 4.8.4 i riktlinjerna, eftersom de regionala stödnivåerna inte beaktades för de arbetsmarknadsregioner som föreslagits enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget och som har en högre BNP per invånare uttryckt i köpkraftsstandard och en lägre arbetslöshet än genomsnittet i gemenskapen och som inte gränsar till en 87.3 a-region.

6. Tvivel om Tyskland har anmält de tre regionerna Kronach, Hersfeld-Rotenburg och Göttingen samt Passau och Wunsiedel på grundval av undantagsbestämmelserna i punkt 4.8.4 i riktlinjerna.

7. Tvivel om man iakttagit den anpassningsprincip som anges i punkt 4.8 femte stycket i riktlinjerna.

(9) Detta kommissionsbeslut gäller uteslutande de stödområden och de tillåtna stödnivåer, vilka omfattas av undantagsbestämmelserna i artikel 87.3 c i EG-fördraget och anges i det ändrade tyska förslaget som inlämnats under förfarandet.

a. **Sammanhållen geografisk enhet**

(10) I överensstämmelse med punkt 3.10.3 första strecksatsen i riktlinjerna föreslår Tyskland begreppet ”arbetsmarknadsregion”. Detta begrepp används som statistisk måttenhet och betecknar snarare ett funktionellt ekonomiskt samarbetsområde än en administrativ enhet. Tyskland har valt arbetsmarknadsregion som sammanhållen geografisk enhet instället för NUTS III-nivå.

(11) Detta val motiveras med att de aktuella ekonomiska problemsituationerna i allmänhet inte överensstämmer med administrativa gränsdragningar. Dessutom är de valda indikatorerna (se skäl 12) svåra att fastlägga och ger en missvisande bild om de skulle överföras på NUTS III-nivå. Tyskland har valt en geografisk måttenhet, som ger en så rättvis bild som möjligt av den ekonomiska verkligheten – komplexa pendlingsmönster och tillgängligheten till arbetsplatser. I idealfallet utgörs denna geografiska enhet av en funktionellt komplex arbetsmarknadsregion med maximal inre sammanflätning och så lite yttre sammanflätning som möjligt. En arbetsmarknadsregion är minst lika stor och i regel större än en region på NUTS III-nivå.

b. **Metod och indikatorer**

(12) För att skapa en rangordning av arbetsmarknadsregionerna i Västtyskland används en konstruerad indikator, som bygger på följande fyra viktade delindikatorer:

([4]) EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

Indikator	Viktning
Genomsnittlig arbetslöshet 1996–1998	40 %
Inkomster för sysselsatta personer som omfattas av socialförsäkringssystemet per invånare 1997	40 %
Infrastrukturindikator	10 %
Sysselsättningsprognos fram till 2004	10 %

(13) Utifrån dessa indikationer skall det tas fram en exakt bild av vilka regionala problem det finns i Västtyskland och vilka områden som kräver regionalstöd. Den region som enligt den konstruerade indikatorn är struktursvagast kommer på plats l och de andra rangordnas i stigande ordning.

c. **Arbetsmarknadsregionen Berlin**

(14) Arbetsmarknadsregionen Berlin består av staden Berlin och omlandet som hör till delstaten Brandenburg och helt omsluter Berlin. Brandenburg uppfyller stödkriterierna i artikel 87.3 a i EG-fördraget och har erkänts av kommissionen som ett sådant stödområde. Därför har Tyskland endast föreslagit staden Berlin som område enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget, trots att Tyskland har förbundit sig att behandla hela arbetsmarknadsregionen som om den som helhet var ett stödområde enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget. Tyskland förklarar att detta innebär att stödmöjligheterna inte utnyttjas ([5]) fullt ut i omlandet Brandenburg runt Berlin.

d. **Förteckning över stödområden och befolkningstak**

(15) Under förfarandets gång inlämnade Tyskland den 2 februari 2000 en lista med 41 arbetsmarknadsregioner inklusive staden Berlin (se bilaga) ([6]). Med 14 546 097 invånare motsvarar dessa områden 17,7 % av hela Tysklands befolkning ([7]) och anses av Tyskland vara områden av högsta regionalpolitiska prioritet.

e. **Stödnivåer**

(16) Under förfarandets gång anmälde Tyskland följande stödtak för västtyska arbetsmarknadsregioner, som föreslagits som undantag enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget:

— 28 % (brutto) för små och medelstora företag och

— 18 % (brutto) för stora företag.

(17) I framtiden kommer det i ramprogrammet (se del II punkt 2.5.1 samt fotnot 11) uttryckligen föreskrivas att de stödnivåer som anges i punkt 16 varken får överskrida de bruttostödnivåer som fastställs i ramprogrammet eller det i nettobidragsekvivalenter beräknade taket för stödnivåer som kommissionen godkänt.

(18) Tyskland anmälde följande stödtak för Berlin:

— 43 % (brutto) för små och medelstora företag och

— 28 % (brutto) för stora företag.

f. **Kumulering**

(19) I framtiden kommer det i ramprogrammet (del II punkt 2.5.1 i samband med fotnot 11) uttryckligen föreskrivas att de högsta tillåtna stödnivåerna även vid kumulering varken får överskrida de bruttostödnivåer som fastställs i ramprogrammet eller det i nettobidragsekvivalenter beräknade taket för stödnivåer som kommissionen godkänt.

III. SYNPUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

(20) Kommissionen erhöll synpunkter från fem berörda parter. Samtliga dessa synpunkter, som inlämnats från berörda delstater och regioner, handlar om det så kallade ”stödområdesutbytet” (Fördergebietsaustausch) ([8]). Argumenten som anförs kan sammanfattas på följande sätt:

(21) Man påpekar att kommissionen fram till antagandet av riktlinjerna accepterade ett utbyte av stödområden och att områden och kommuner, som gränsar till regionala stödområden enligt artikel 87.3 a och c i EG-fördraget, ställs inför problemet med olika stödnivåer.

([5]) Tysklands synpunkt på beslutet om att inleda förfarandet, fax av den 17 september 1999, s. 10.

([6]) Den ursprungliga listan som anmäldes innehöll 60 arbetsmarknadsregioner och 23,4 % av hela Tysklands befolkning.

([7]) Hela Tysklands befolkning uppgick enligt uppgifter från den 31 december 1997 till 82 057 379.

([8]) Se skälen 12 och 38 i beslutet om att inleda förfarandet, EGT C 340, 27.11.1999, s. 8. I dessa skäl konstateras att Tyskland har tagit bort vissa kommuner (Gemeinden) från de föreslagna arbetsmarknadsregionerna och ersatt dem med kommuner, som inte hör till en föreslagen arbetsmarknadsregion.

(22) Vidare anser man att de tvivel rörande stödområdesutbytet som kommissionen uttryckt i sitt beslut om att inleda förfarandet ledde till att dessa områden togs bort från handlingsprogrammet. Man påpekar även att kommissionen när det föreligger sådana socioekonomiska data, även bör vidta åtgärder inom områden som inte längre erkänns som arbetsmarknadsregioner inom ramen för handlingsprogrammet.

(23) I en synpunkt heter det att stödområdesutbytet skulle ge delstaterna möjlighet att avvika från kriterier som fastläggs på förbundsnivå och att de därigenom kan angripa specifika strukturproblem på ett flexibelt sätt. I det här sammanhanget anfördes subsidiaritetsargumentet. Delstaterna borde utifrån egna kriterier kunna medverka vid valet av områden.

IV. KOMMENTARER FRÅN TYSKLAND OM SYNPUNKTERNA FRÅN DE BERÖRDA PARTERNA

(24) Tysklands kommentarer om synpunkterna från de berörda parterna kan sammanfattas på följande sätt: Tyskland hänvisar återigen till att stödområdesutbytet är ytterst viktigt ur regionalpolitisk synvinkel. Det handlar uteslutande om ovanliga ekonomiska problemsituationer, som inte kan hanteras med den metod som utarbetats för handlingsprogrammet. Dessutom skulle vissa strukturproblem ha uppstått på senare tid och inte ha omfattats av indikatorerna. Ett utbyte av stödområden skulle dessutom krävas för att minska skillnaderna i stöd i gränsområden. Tyskland förklarar avslutningsvis att stödområdesutbytet visserligen inte täcks av ordalydelsen i riktlinjerna, men att det är i deras anda. Regionalstödskartan ändras av rent praktiska orsaker, utan att Tyskland ändrar sin uppfattning om stödområdesutbytet som instrument för urvalet av stödberättigade regioner.

V. KOMMENTARER FRÅN TYSKLAND OM BESLUTET ATT INLEDA FÖRFARANDET

(25) Förfarandet har inletts när det gäller åtta punkter (se skäl 8).

(26) Vad gäller metoden beskrivs Tysklands uppfattning och kommissionens bedömning i skälen 12, 13, 41, 42 och 43.

(27) Tysklands kommentarer till stödområdesutbytet återfinns i skäl 24. Kommissionens svar på detta anges i skälen 69–74.

(28) Vad gäller befolkningstaken står Tyskland fast vid att 23,4 % av hela Tysklands befolkning borde vara berättigade att räknas till stödområden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget och beklagar att kommissionen insisterar på att använda det befolkningstak som fastlades den 21 januari 1999. Trots att man fortfarande anser att befolkningstaket för Tyskland (se kommissionens beslut, som Tyskland underrättades om i skrivelserna av den 24 februari 1998 (SG(98) D/1670) och 30 december 1998 (SG(98) D/12384)) strider mot principen om lika behandling, har man under förfarandets gång lagt fram en ändrad förteckning över stödregioner (bilaga), som motsvarar det befolkningstak som kommissionen lagt fast. Regionalstödet är av yttersta vikt för den strukturomvandling som krävs i Tyskland [9]. Därför ändrar Tyskland regionalstödskartan av rent praktiska skäl, men står fast vid sin inställning till befolkningstaket.

(29) I vilken mån staden Berlin kan komma ifråga som regionalt stödområde undersöks i skälen 14 och 44–47.

(30) Frågan om stödnivåer för regioner som har en högre BNP per invånare uttryckt i köpkraftsstandard och en lägre arbetslöshet än genomsnittet i gemenskapen och som inte gränsar till ett stödområde av det slag som avses i artikel 87.3 a i EG-fördraget, behandlas under skälen 57, 58, 61 och 62.

(31) Vad gäller anpassningsprincipen, se skälen 67 och 68.

(32) Vad gäller kumuleringsreglerna, se skälen 64–66.

VI. BEDÖMNING AV STÖDET

(33) Tyskland anmälde regionalstödskartan den 23 april 1999. Kommissionen godkände regionalstödskartan för perioden 1 januari 2000–31 december 2003 för de regioner som omfattas av artikel 87.3 a i EG-fördraget.

(34) Genom detta beslut godkänns regionalstödskartan för perioden 1 januari 2000 till 31 december 2003 för de regioner som omfattas av artikel 87.3 c i EG-fördraget,

[9] Tysklands synpunkt på beslutet om att inleda förfarandet, faxmeddelande av den 2 februari 2000, s. 2.

såvida Tyskland uppfyller de villkor som föreskrivs i artikel 2. Båda besluten bildar tillsammans den tyska regionalstödskartan, så som den definieras i punkt 5.1 i riktlinjerna.

(35) Tysklands ändrade anmälan av den 2 februari 2000, som ändrades vad gäller regionerna enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget, granskas enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget och i synnerhet med beaktande av riktlinjerna.

a. **Sammanhållen geografisk enhet**

(36) Enligt punkt 3.10.3 första strecksatsen i riktlinjerna måste de regioner som föreslås enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget motsvara nivå III i NUTS-klassificeringen eller, om det finns omständigheter som motiverar det, en annan sammanhållen geografisk enhet. Varje medlemsstat får endast föreslå en typ av geografisk enhet.

(37) Såsom beskrivs i skäl 11, rättfärdigar Tyskland sin avvikelse från nivå III i NUTS-klassificeringen med att de regionala ekonomiska problemen i Tyskland inte kan skildras på ett lämpligt sätt.

(38) Kommissionen konstaterar att Eurostat använder NUTS III-nivån vid registrering av regional statistik i gemenskapen. Ävgränsningen grundar sig nästan uteslutande på administrativa gränsdragningar, som de olika medlemsstaterna har underrättat Eurostat om. I Tyskland motsvaras NUTS III-nivån av förvaltningsnivån Kreis (distrikt). Ur ett statistiskt perspektiv är detta vid en jämförelse med de 15 medlemsstaterna små enheter, både vad gäller befolkning och geografisk utbredning.

(39) Därför använder Tyskland ett koncept som – jämfört med NUTS III-nivån täcker ett större geografiskt område och ett större antal invånare. Alla arbetsmarknadsreginer består av en eller flera NUTS III-regioner. Grundidén är funktionella ekonomiska samarbetsområden, som definieras av komplexa pendlingsmönster och tillgänglighetsanalyser. Enligt tysk uppfattning återspeglar de statistiska enheter som skapas på det här sättet på bästa sätt de regionala problemsituationer som måste hanteras.

(40) Kommissionen accepterar att Tyskland använder arbetsmarknadsregioner som sammanhållen geografisk enhet och förklarar att detta är förenligt med punkt 3.10.3 första strecksatsen i riktlinjerna.

b. **Metod och indikatorer**

(41) Enligt punkt 3.10.1 och 3.10.2 i riktlinjerna måste metoderna och indikatorerna för de områden som föreslagits i enlighet med artikel 87.3 c i EG-fördraget uppfylla olika villkor.

(42) Tyskland presenterar sin metod tydligt och detaljerat, så att kommissionen kan bedöma dess fördelar. Varje indikator upprättas på grundval av tillförlitliga statistiska källor. Arbetslöshet, inkomst, infrastruktur och sysselsättning fram till år 2004 kan anses vara relevanta för undersökningen av den socioekonomiska situationen i en arbetsmarknadsregion. Alla indikatorer baseras på statistiska serier som omfattar minst de tre år som föregår anmälan eller på den senast genomförda undersökningen, om relevant statistik inte upprättas årligen. Den fjärde indikatorn utgår från en statistisk projektionsmetod, med vilken data tas fram ur tidsserier som omfattar minst de tre föregående åren.

(43) Med hjälp av objektiva delindikatorer kan man fastställa socioekonomisk obalans i de berörda regionerna. Därför kan kommissionen konstatera att Tyskland har uppfyllt alla de villkor som föreskrivs i punkt 3.10.1 och 3.10.2.

c. **Arbetsmarknadsregionen Berlin**

(44) Som självständig delstat motsvarar staden Berlin de tre statistiska enheterna NUTS I, II och III på samma gång. Berlin bildar tillsammans med omlandet, som hör till delstaten Brandenburg, en arbetsmarknadsregion. NUTS II-regionen Brandenburg uppfyller kraven för undantag enligt artikel 87.3 a i EG-fördraget, vilket även kommissionen tillstått.

(45) Tyskland anför som argument att det inte vore rättvist om staden Berlin inte kunde föreslås i enlighet med artikel 87.3 c i EG-fördraget, eftersom en del av arbetsmarknadsregionen uppfyller de socioekonomiska kriterierna för att klassificeras som stödområde a.

(46) Kommissionen tillstår att staden Berlin har ett särskilt geografiskt läge. Tyskland är i alla fall skyldig att behandla hela arbetsmarknadsregionen Berlin som stödområde enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget. Detta skulle medföra att möjligheterna till stöd i Brandenburg, som utgör

Berlins omland, inte skulle kunna utnyttjas fullt ut ([10]). Som kommissionen också konstaterar, innebär denna förpliktelse att stödnivån i de delar av Brandenburg som tillhör arbetsmarknadsregionen Berlin inte får överstiga de godkända stödnivåerna för staden Berlin och att inget driftstöd får beviljas.

(47) Utifrån denna argumentation drar kommissionen slutsatsen att staden Berlin omfattas av undantagsbestämmelserna i artikel 87.3 c i EG-fördraget.

d. **Förteckning över stödområden, befolkningstak och standardavvikelse**

(48) Den ursprungliga anmälan med förteckning över stödområdena följde inte riktlinjerna och stred mot det befolkningstak för stödområden som fastlagts av kommissionen. Befolkningstaket har överskridits (se skäl 44 i beslutet om att inleda förfarandet) och Tyskland har inte följt principen om en enda sammanhållen geografisk enhet, eftersom man gjort ett utbyte av stödområden (se skäl 38 i detta beslut).

(49) För att anmälan skall följa riktlinjerna, överlämnade Tyskland efter det att förfarandet inletts en förteckning över områden, som minskats ned till det befolkningstak som fastlagts av kommissionen och som följer principen om en enda sammanhållen geografisk enhet.

(50) För de områden som anges i bilagan har Tyskland inte gjort något stödområdesutbyte. Dessutom överskrids inte det befolkningstak som fastlagts för Tyskland. Kommissionen offentliggjorde den 21 januari 1999 de nationella befolkningstaken för stödområden inom ramen för undantagsbestämmelserna i artikel 87.3 a och 87.3 c i EG-fördraget för perioden 2000–2006 (EGT C 16, 21.1.1999, s. 5). Tyskland underrättades om detta genom en skrivelse av den 30 december 1998 (SG(98) D/12384). Enligt den uppgår Tysklands befolkningstak till 34,9 % och det gäller hela Tyskland och omfattar de regioner som faller under artikel 87.3 a och 87.3 c i EG-fördraget. I anmälan av den 23 april 1999 föreslog Tyskland 17,16 % av hela sin befolkning för undantagsbestämmelserna i artikel 87.3 a i EG-fördraget. Detta förklarade kommissionen vara förenligt med den gemensamma marknaden. Följaktligen har Tyskland ett befolkningstak på 17,7 % för de stödområden som omfattas av artikel 87.3 c i EG-fördraget. De föreslagna områdena motsvarar med 14 546 097 invånare en andel på 17,7 % av hela den tyska befolkningen och kan följaktligen anses vara förenliga med den gemensamma marknaden.

(51) Enligt punkt 3.10.3 tredje strecksatsen i riktlinjerna skall förteckningen över stödområdena sorteras med grundval i de valda indikatorerna. De föreslagna områdena måste för en indikator som använts i metoden uppvisa betydande avvikelser (halva standardavvikelsen) i förhållande till genomsnittet för de områden i Tyskland för vilka artikel 87.3 c i EG-fördraget kan komma att tillämpas.

(52) Kommissionen har kontrollerat rangordningen och den föreskrivna avvikelsen och kommit till slutsatsen att bilagan uppfyller detta kriterium.

(53) Den lista över stödområden som Tyskland lagt fram och som överlämnats som bilaga I till detta beslut, kan följaktligen enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget anses vara förenlig med den gemensamma marknaden.

(54) Vidare anser kommissionen att det är nödvändigt att Tyskland på nationell nivå genomför åtgärder, som entydigt avgränsar de områden som omfattas av artikel 87.3 a i EG-fördraget från de områden som omfattas av artikel 87.3 c i EG-fördraget och som klart fastlägger att endast dessa områden är berättigade till regionalstöd så som det avses i riktlinjerna. Av detta skäl anser kommissionen att det är på sin plats att ett sådant villkor skrivs in i detta beslut.

e. **Stödnivåer**

(55) Punkt 3.10 i riktlinjerna kräver av medlemsstaterna att de i enlighet med punkt 4.8 och 4.9 i riktlinjerna meddelar relativa stödnivåer för c-regioner. Enligt punkt 4.8 andra stycket i riktlinjerna får stödnivån i princip inte överstiga 20 % nettobidragsekvivalenter. Om den föreslagna 87.3 c-regionen på NUTS II-nivå har såväl högre BNP per invånare uttryckt i köpkraftsstandard som lägre arbetslöshet än respektive genomsnitt i gemenskapen, föreskriver punkt 4.8 fjärde stycket i riktlinjerna att den högsta stödnivån sänks till 10 % nettobidragsekvivalenter. I undantagsfall kan i områden med en stödnivå på 10 % nettobidragsekvivalenter (motsvarande NUTS III-nivå eller mindre) och som gränsar till områden som omfattas av artikel 87.3 a enligt punkt 4.8 fjärde stycket i riktlinjerna, tillåtas en maximal stödnivå på 20 % nettobidragsekvivalenter. Enligt punkt 4.9 i riktlinjerna kan små och medelstora företag – med undantag för företag i transportsektorn – tillåtas ett tillägg på ytterligare 10 procentenheter brutto.

([10]) Tysklands synpunkt på beslutet om att inleda förfarandet, faxmeddelande av den 17 september 1999, s.10.

(56) Tyskland anmälde för stödområdena i Västtyskland 28 % (brutto) för små och medelstora företag och 18 % (brutto) för stora företag. För stödregionen Berlin var siffrorna 43 % (brutto) för små och medelstora företag och 28 % för stora företag (se skälen 16 och 18).

(57) En jämförelse mellan kommissionens skrivelse till Tyskland av den 30 december 1998 (SG(98) D/12384) och förteckningar över regioner i bilagan visade att följande NUTS III-regioner både har en högre BNP per invånare uttryckt i köpkraftsstandard och en lägre arbetslöshet än genomsnittet för gemenskapen och att de inte gränsar till regioner som omfattas av artikel 87.3 a i EG-fördraget: Hameln-Pyrmont, staden Hof och staden Passau.

(58) Följande områden som föreslagits i bilagan omfattas av undantagsbestämmelserna i punkt 4.8 fjärde stycket i riktlinjerna: Wunsiedel, Hersfeld-Rotenburg, Göttingen och staden Berlin.

(59) Tyskland förklarade att stödnivåerna inte angivits i nettobidragsekvivalenter, utan som bruttovärden, på grund av att det råder specifika förhållanden i delstaterna. Trots det åtog sig Tyskland att inte överskrida bruttostödnivåerna och accepterade att kommissionen godkände stödnivåerna i nettobidragsekvivalenter, för att det skulle vara möjligt att göra jämförelser mellan medlemsstaterna. Eftersom nettobidragsekvivalenten absolut inte får jämställas med bruttovärdet för ett bestämt stöd, måste kommissionen godkänna stödnivåerna för den tyska regionalstödskartan i nettobidragsekvivalenter, även om bruttovärden angivits i anmälan. Tilläggen för små och medelstora företag uttrycks som bruttovärden.

(60) För de stödområden, för vilka enligt riktlinjerna ett befolkningstak på 10 % nettobidragsekvivalenter gäller, fastslås det i det aktuella ramprogrammet (fotnot 11 till punkt 2.5.1 i del II) att den övre gränsen för nettobidragsekvivalenter inte får överskridas.

(61) Kommissionen kommer till slutsatsen att följande stödnivåer i Västtyskland är förenliga med riktlinjerna:

— I områdena Hameln-Pyrmont, staden Hof, staden Passau

  — 10 % nettobidragsekvivalenter
    plus 10 % brutto för små och medelstora företag.

— För övriga västtyska stödområden, med undantag för staden Berlin:

  — 18 % nettobidragsekvivalenter
    plus 10 % brutto för små och medelstora företag.

(62) Bruttostödnivåerna för staden Berlin (43 %/28 %, se skäl 58) överskrider den maximinivå som fastlagts i riktlinjerna, eftersom fotnot 11 till punkt 2.5.1 i andra delen av ramprogrammet inte uttryckligen refererar till Berlin. Följaktligen kan stödnivåerna för staden Berlin endast anses vara förenliga med riktlinjerna om de inte överskrider följande nivåer för nettobidragsekvivalenter:

— 20 % nettobidragsekvivalenter
  plus 10 % brutto för små och medelstora företag.

(63) Tyskland uppfyller kriteriet att inte ha godkänt tillägg för små och medelstora företag inom transportsektorn, eftersom ramprogrammet inte tillämpas på transportföretag.

f. **Kumulering**

(64) I punkt 4.18 i riktlinjerna föreskrivs att regionalstödnivån, uttryckt i nettobidragsekvivalenter, skall hänföra sig till hela stödbeloppet, oavsett om det regionala stödet godkänts av lokala, regional eller nationella organ eller organ på gemenskapsnivå. Denna bestämmelse säkerställer att regionalstöd, oavsett när de ges till ett företag, hänför sig till samma stödberättigade kostnader, att stödvärdet måste läggas ihop och att stödnivån för en region inte får överskridas. Punkt 4.20 i riktlinjerna berör kumulering med stöd avsedda för andra ändamål. I detta fall är den mest gynnsamma stödnivån avgörande ([11]).

(65) I del II punkt 2.5.1 i ramprogrammet medger Tyskland kumulering av regionalstöd. Tillsammans med fotnot 11 till punkt 2.5.1 i ramprogrammet reglerar denna bestämmelse uttryckligen att de tillåtna taken inte heller vid en kumulering med andra stöd får överskrida den bruttostödnivå som fastställs i ramprogrammet eller det i nettobidragsekvivalenter beräknade taket för stödnivåer som kommissionen godkänt.

(66) Så som nämns in skäl 62 är fotnot 11 inte tillämplig på staden Berlin. Därför följer kumuleringsreglerna inte riktlinjerna. När det klart fastställs i den nationella lagstiftningen att de högst tillåtna stödnivåerna på 20 % nettobidragsekvivalenter och 20 % plus 10 % brutto för små och medelstora företag inte heller vid kumulering av regionalstöd får överskridas, kan kommissionen förklara att kumuleringsreglerna är förenliga med riktlinjerna.

([11]) Det bör noteras att Tyskland i sin anmälan av det 29:e ramprogrammet (se N 767/99) lägger fast reglerna för kumulering av regionalstöd med stöd för andra ändamål. Därför behandlas denna aspekt inom ramen för den anmälan som registrerats under nummer N 767/99.

g. **Anpassningsprincipen**

(67) Kommissionen godtar Tysklands argument, att, med undantag för staden Berlin, de tyska stödtaken ligger under de övre gränser som fastställs i riktlinjerna. Under denna övre gräns gör Tyskland en ytterligare differentiering (se skäl 61). Denna gradering och det faktum att de stödtak som fastställs på regionalstödskartan i enskilda fall endast kan utnyttjas fullt ut när det föreligger speciella struktureffekter, föranledde kommissionen att dra slutsatsen att regionalstödskartan på lämpligt sätt tar hänsyn till kriterierna i punkt 4.8 i riktlinjerna.

(68) Kommissionen konstaterar dessutom att stödtaken inte höjts i förhållande till den tidigare tyska regionalstödskartan (se statligt stöd N 613/96).

h. **”Stödområdesutbyte”**

(69) I punkt 3.10 i riktlinjerna fastställs de viktigaste ramvillkoren, som medlemsstaterna måste beakta vid valet av områden som föreslås som regionala stödregioner i enlighet med artikel 87.3 a och c i EG-fördraget. Ett ”stödområdesutbyte” sträcker sig helt klart längre än dessa ramvillkor och leder till att en ny indikator tas in indirekt.

(70) Indikatorerna och metoden skall göra det möjligt för medlemsstaterna att välja de områden som befinner sig i speciellt svåra socioekonomiska situationer och därför kräver ett statligt ingripande såsom det förstås av riktlinjerna.

(71) Medlemsstaterna kan göra egna prioriteringar vid valet av metod och indikatorer. Kommissionen blandar sig inte i de här besluten och har inte befogenhet att korrigera resultatet, så länge båda är acceptabla. När de regionala stödområdena väljs ut på förbundsnivå, deltar delstaterna på så sätt att de kan medverka vid fastställandet av indikatorerna och metoden.

(72) De olika argument, som anförs för att rättfärdiga utbytet av regioner, exempelvis att antalet invånare i c-regioner inte höjs till följd av detta, eftersom de kommuner (Gemeinden) som berörs av utbytesprogrammet inte överskrider befolkningstaket, att detta utbyte endast berör geografiskt sett mycket små enheter (Gemeinden) och endast en låg procentandel av befolkningen (2 %), att ett sådant utbyte bara bidrar till att mildra effekterna av skillnaderna i stöd mellan olika regioner som gränsar till varandra, leder endast till slutsatsen, att det rör sig om en mindre allvarlig överträdelse mot punkt 3.10 i riktlinjerna.

(73) Tysklands argument att överträdelsen mot ordalydelsen i riktlinjerna kan rättfärdigas med att utbytet av regioner är i dess anda, förklaras inte närmare och kommissionen delar inte denna åsikt.

(74) Tyskland har i varje fall ändrat sin lista över stödområden, vilka omfattas av artikel 87.3 c i EG-fördraget, utan att använda sig av metoden med stödområdesutbyte. Detta ändrade förslag anses vara förenligt med den gemensamma marknaden.

VII. SLUTSATSER

Kommissionen anser att regionalstödskartan är förenlig med den gemensamma marknaden på följande villkor:

1. Tyskland genomför åtgärder på nationell nivå, som entydigt avgränsar de områden som omfattas av artikel 87.3 a i EG-fördraget från de områden som omfattas av artikel 87.3 c i EG-fördraget och som klart fastlägger att endast dessa områden är berättigade till regionalstöd så som det avses i riktlinjerna.

2. Stödnivåerna för staden Berlin begränsas till högst 20 % nettobidragsekvivalenter, plus ett eventuellt tillägg på 10 % brutto för små och medelstora företag.

3. Möjligheten till kumulering begränsas till de tak för stödnivåer som kommissionen godkänt.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Regionalstödskartan för perioden 1 januari 2000–31 december 2003 beträffande regionerna enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget är förenlig med den gemensamma marknaden på de villkor som föreskrivs i artikel 2.

Artikel 2

1. Tyskland genomför åtgärder på nationell nivå, som entydigt avgränsar de områden som omfattas av artikel 87.3 a i EG-fördraget från de områden som omfattas av artikel 87.3 c i EG-fördraget och som klart fastlägger att endast dessa områden är berättigade till regionalstöd så som det avses i riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål.

2. Stödnivåerna för staden Berlin begränsas, även vid kumuleringsfall, till 20 % nettobidragsekvivalenter, varvid ett tillägg på 10 % brutto kan beviljas för små och medelstora företag.

Artikel 3

Tyskland skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Förbundsrepubliken Tyskland.

Utfärdat i Bryssel den 14 mars 2000.

På kommissionens vägnar

Mario MONTI

Ledamot av kommissionen

BILAGA

Förteckning över stödområden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget som omfattar minst 17,73 % av befolkningen i en delstat

Reg. nr	Delstat	Arbetsmarknadsregion (AMR)		AMR bestående av en stad/en eller flera Landkreis:	Invånare (per den 31 december 1997)		
		Rang	Namn		Kreis	AMR	Ackumulerat i %
1	Berlin		Berlin	Berlins stad och de kommuner i Brandenburg som tillhör tätorten Berlin, varav:		4 253 418	
				Berlins stad	3 425 759		
	Totalt				**3 425 759**		**4,18**

Antal invånare i stödområdet: 3 425 759.

Reg. nr	Delstat	Arbetsmarknadsregion (AMR)		AMR bestående av en stad/en eller flera Landkreis:	Invånare (per den 31 december 1997)		
		Rang	Namn		Kreis	AMR	Ackumulerat i %
2	Schleswig-Holstein	14	Husum	LK Nordfriesland		162 084	
		18	Lübeck	St. Lübeck	215 376		
				LK Ostholstein	199 229	414 605	
		22	Flensburg	St. Flensburg	85 547		
				LK Schleswig-Flensburg	192 895	278 442	
		33	Heide	LK Dithmarschen		135 773	
	Totalt					**990 904**	**1,21**

Antal invånare i stödområdet: 990 904.

Reg. nr	Delstat	Arbetsmarknadsregion (AMR)		AMR bestående av en stad/en eller flera Landkreis:	Invånare (per den 31 december 1997)		
		Rang	Namn		Kreis	AMR	Ackumulerat i %
3	Niedersachsen	1	Wilhelmshaven	St. Wilhelmshaven	88 950		
				LK Friesland	99 419		
				LK Wittmund	56 057	244 426	
		2	Helmstedt	LK Helmstedt		100 900	
		4	Uelzen	LK Lüchow-Dannenberg	52 129		
				LK Uelzen	96 541	148 670	
		5	Leer	LK Leer		157 051	
		6	Bremerhaven	LK Cuxhaven		200 636	
		8	Osterode	LK Osterode am Harz		87 531	
		9	Goslar	LK Goslar		158 979	

Reg. nr	Delstat	Arbetsmarknadsregion (AMR)		AMR bestående av en stad/en eller flera Landkreis:	Invånare (per den 31 december 1997)		
		Rang	Namn		Kreis	AMR	Ackumulerat i %
		10	Emden	St. Emden	51 546		
				LK Aurich	182 991	234 537	
		12	Einbeck	LK Northeim		152 988	
		15	Hameln	LK Hameln-Pyrmont		163 723	
		16	Göttingen	LK Göttingen		268 099	
		23	Cloppenburg	LK Cloppenburg		144 526	
		26	Westerstede	LK Ammerland		106 688	
		27	Celle	LK Celle		180 269	
		31	Nordenham	LK Wesermarsch		94 551	
		34	Holzminden	LK Holzminden		83 008	
		37	Nordhorn	LK Grafschaft-Bentheim		127 470	
	Totalt					**2 654 052**	**3,23**

Antal invånare i stödområdet: 2 654 052.

Reg. nr	Delstat	Arbetsmarknadsregion (AMR)		AMR bestående av en stad/en eller flera Landkreis:	Invånare (per den 31 december 1997)		
		Rang	Namn		Kreis	AMR	Ackumulerat i %
4	Bremen	6	Bremerhaven	St. Bremerhaven		126 997	
	Totalt					**126 997**	**0,15**

Antal invånare i stödområdet: 126 997.

Reg. nr	Delstat	Arbetsmarknadsregion (AMR)		AMR bestående av en stad/en eller flera Landkreis:	Invånare (per den 31 december 1997)		
		Rang	Namn		Kreis	AMR	Ackumulerat i %
5	Nordrhein-Westfalen	17	Hagen	St. Hagen		209 027	
		24	Gelsenkirchen	St. Gelsenkirchen	286 432		
				St. Bottrop	121 565		
				St. Herne	177 863		
				Kreis Recklinghausen	662 309	1 248 169	
		28	Heinsberg	Kreis Heinsberg		243 796	
		32	Duisburg	St. Duisburg	529 062		
				St. Oberhausen	223 399		
				Kreis Wesel	469 980	1 222 441	
		40	Dortmund	St. Dortmund	594 866		
				St. Hamm	181 194		
				Kreis Unna	427 067	1 203 127	
	Totalt					**4 126 560**	**5,03**

Antal invånare i stödområdet: 4 126 560.

Reg. nr	Delstat	Arbetsmarknadsregion (AMR)		AMR bestående av en stad/en eller flera Landkreis:	Invånare (per den 31 december 1997)		
		Rang	Namn		Kreis	AMR	Ackumulerat i %
6	Hessen	7	Eschwege	Werra-Meißner-Kreis		116 580	
		19	Hersfeld	LK Hersfeld Rotenburg		132 618	
		35	Kassel	St. Kassel	199 453		
				LK Kassel	244 192	443 645	
		38	Schwalm-Eder	Schwalm-Eder-Kreis		193 802	
	Totalt					**886 645**	**1,08**

Antal invånare i stödområdet: 886 645.

Reg. nr	Delstat	Arbetsmarknadsregion (AMR)		AMR bestående av en stad/en eller flera Landkreis:	Invånare (per den 31 december 1997)		
		Rang	Namn		Kreis	AMR	Ackumulerat i %
7	Rheinland-Pfalz	3	Pirmasens	St. Pirmasens	47 184		
				St. Zweibrücken	35 885		
				LK Südwestpfalz	105 843	188 912	
		11	Idar-Oberstein	LK Birkenfeld		90 746	
		21	Kaiserslautern	St. Kaiserslautern	101 315		
				Donnersbergkreis	77 279		
				LK Kaiserslautern	109 917		
				LK Kusel	79 611	368 122	
	Totalt					**647 780**	**0,79**

Antal invånare i stödområdet: 647 780.

Reg. nr	Delstat	Arbetsmarknadsregion (AMR)		AMR bestående av en stad/en eller flera Landkreis:	Invånare (per den 31 december 1997)		
		Rang	Namn		Kreis	AMR	Ackumulerat i %
8	Saarland	30	Merzig	LK Merzig-Wadern		106 138	
		39	Saarbrücken	Stadtverband Saarbrücken	355 865		
				LK Saarlouis	215 216		
				LK Neunkirchen	149 719	720 800	
	Totalt					**826 938**	**1,01**

Antal invånare i stödområdet: 826 938.

Reg. nr	Delstat	Arbetsmarknadsregion (AMR)		AMR bestående av en stad/en eller flera Landkreis:	Invånare (per den 31 december 1997)		
		Rang	Namn		Kreis	AMR	Ackumulerat i %
9	Bayern	13	Freyung	LK Freyung-Grafenau		82 080	
		20	Marktredwitz	LK Wunsiedel	88 378		
				LK Tirschenreuth	80 544	168 922	
		25	Hof	St. Hof	51 781		
				LK Hof	110 340	162 121	
		29	Regen-Zwiesel	LK Regen		82 573	
		36	Cham	LK Cham		130 325	
		41	Passau	St. Passau	50 468		
				LK Passau	183 973	234 441	
	Totalt					**860 462**	**1,05**

Antal invånare i stödområdet: 860 462.